

Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst

Ook dit jaar heeft de staatssecretaris weer besloten zijn Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst (hierna: BBBB) aan te passen. Uit par. 1 blijkt dat met het BBBB is bedoeld het beleid neer te leggen dat bij het opleggen van boeten van toepassing is. Ten aanzien van een groot aantal bepalingen kan eigenlijk niet van beleid worden gesproken. Als de staatssecretaris in par. 2, vierde lid schrijft dat de wettelijke boetemaxima gelden voor de pleger, medepleger, de doen pleger, de uitlokker, de feitelijk leidinggever en de opdrachtgever en daarbij aantekent dat ten aanzien van de medeplichtige het wettelijke boetemaximum dient te worden verminderd met een derde, is dat geen beleid, maar een weergave van een wettekst. De vraag is of het opportuun is dergelijke (nagenoeg) letterlijke wetteksten in het BBBB op te nemen. Als wordt beoogd een coherent, al omvattend boekwerkje aan de inspecteurs voor te schrijven, is er iets te zeggen voor het tevens opnemen van wetteksten. Het BBBB is thans echter niet volledig, waardoor de nagenoeg letterlijke wetteksten in het BBBB eerder verwarrend dan verhelderend werken.

Van groter belang is met welke objectiviteit de staatssecretaris zijn beleid formuleert. Is met andere woorden het BBBB een uitgangspunt voor een pleidooi in een boeteprocedure of wordt getracht op een objectieve wijze invulling te geven aan de jurisprudentie van de Hoge Raad en het EHRM? De staatssecretaris heeft de ruimte beleid te formuleren als wet en jurisprudentie daartoe gelegenheid bieden. Als er echter arresten van de Hoge Raad zijn omtrent bepaalde aangelegenheden, dient de staatssecretaris deze naar mijn overtuiging naar eer en geweten te verwoorden in het BBBB opdat de inspecteurs deze aanwijzingen dienen toe te passen bij het opleggen van een boete. Nu de staatssecretaris en de inspecteurs het (objectieve) recht dienen toe te passen, zullen de rechtsregels van de Hoge Raad immers gevolgd moeten worden. Toch kunnen er op dat vlak ook bij de laatste

wijziging van het BBBB vraagtekens worden geplaatst. De staatssecretaris schrapt een bepaling (par. 7, tiende lid) die in het licht van het arrest van de Hoge Raad van 28 maart 2014 (Fida 20141888) volstrekt onhoudbaar is geworden, maar laat vele andere voorschriften staan die zich evenmin verhouden tot voornoemd arrest. In par 7, zesde lid durft de staatssecretaris het nog steeds aan voor te schrijven dat 'slechts in bijzonder gevallen' tot matiging of vermindering van de boete kan worden overgegaan als een beroep op slechte financiële omstandigheden wordt gedaan. De Hoge Raad gaf echter aan - onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis - dat bij het opleggen van de boete de draagkracht een wezenlijk onderdeel is van de beoordeling. Waar dat vereiste van de 'bijzondere gevallen' op slaat, blijft een volstrekt raadsel. Mijns inziens heeft de staatssecretaris geen ruimte voor dit soort 'beleid' nu de Hoge Raad en de parlementaire geschiedenis zo duidelijk anders dicteren. In par. 7, negende lid schrijft de staatssecretaris voor geen vermindering op de boete te verlenen, als belanghebbende de slechte financiële omstandigheden aan zichzelf te wijten heeft. Wat daarmee wordt bedoeld is onduidelijk en lijkt evenmin in lijn met voormeld arrest van de Hoge Raad. Als iemand een slechte ondernemer is en daardoor minder draagkracht heeft, is dat wel aan hem te wijten, maar zal dat naar mijn overtuiging dienen te leiden tot een lagere boete. Als iemand weet dat hij een boete krijgt en alles op rood zet aan de roulettetafel en het balletje valt op zwart, lijkt er wat te zeggen voor de regel van de staatssecretaris. Toch is er ook dan geen draagkracht. De boete leidt dan slechts tot een oninbare schuldenpositie en faillissement. De vraag is of dat de consequentie van een boete dient te zijn.

Prof. mr. G.J.M.E. de Bont, *De Bont Advocaten en hoogleraar formeel belastingrecht aan de Erasmus Universiteit Rotterdam*

UITGELICHT